

Toppers van toen

Fons Bessems

In deze rubriek kwamen tot nu toe (oud)-Eijsdenaren aan het woord die in hun sport op hoog niveau presteerden. We geven nu aandacht aan mensen die al vele jaren hun sport beoefenen uit pure liefde. Wielervrienden Eijsden is hard op weg naar het 50-jarig bestaan. De tweede Wielervriend met wie UEV in gesprek ging, is Fons Bessems.

Door Jo Debeij

Links Willy
Theunissen,
rechts Fons

Bessems.

In het midden:
Lambert Jeukens.

Foto: archief
Fons Bessems.

Fons, sinds wanneer ben je lid van de Wielervrienden?

“Sinds 1975. We woonden toen in de Beezepool en ik fietste al geruime tijd. Ik had het fietsvirus al heel jong te pakken. Dat kwam mede door een paar zwagers die wielrenner waren. Huub Harings was de verloofde en later echtgenoot van mijn oudste zuster. Hij was een bekende coureur die onder meer zes keer Nederlands kampioen

veldrijden is geweest. Ik volgde veel van zijn wedstrijden en trok zelfs 's winters met hem naar Frankrijk als hij daar wedstrijden had. Internationaal was hij ook niet de minste. Hij nam vier keer deel aan de Tour de France.

We woonden in Sibbe met een gezin van zes kinderen en een renfiets aanschaffen zat er niet zomaar in. Het gebeurde wel eens dat ik de fiets van een andere zwager, Marcel Nelis, “leende” als die bij ons thuis was.

In 1966 ben ik in Eijsden terechtgekomen. Ik had mijn hoofdkate als onderwijzer bij de broeders aan de Tongerseweg behaald en kreeg een baan bij de nonnen op de Maria ulo (later Serviam mavo) hier in Eijsden. Als je bij de broeders had gestudeerd, was in die tijd de kans op een baan groter dan als je de Rijkskweekschool had gevolgd. Na een paar weken thuisgezet te hebben na het behalen van mijn diploma, stond er op een ochtend een latere collega aan de deur die mij de tip gaf om in Eijsden te solliciteren. Zo ben ik hier in Eijsden beland.

Ik fietste al een hele tijd in mijn eentje en toen we van Belfort naar de Beezepool verhuisden, werd Gerry Theunissen mijn buurman. Hij was ook een fervent fietser en een van de oprichters van de Wielervrienden. Al fietsende met Gerrie vroeg ik of ik ook lid kon worden van de club, maar dat was toen nog niet zo eenvoudig. Voordat een import-Eijsdenaar werd toegelaten, moest er toch eerst een stap gezet worden. Als je niet in Eijsden woonde, kon je sowieso geen lid worden en er is ook nog een tijdje een ledenstop geweest.”

*Fons helpt André
Wolfs de berg op.
Driedaagse, jaren
tachtig.*

*Foto: archief
Fons Bessems.*

Terug naar Sibbe, want daar kreeg het fietsvirus je al vroeg te pakken.

“Dat mag je wel zeggen. Gestimuleerd door fietsende zwagers deed ik bijna niets liever dan fietsen. Het was trouwens ook vaak pure noodzaak. Om op de middelbare school in Valkenburg te komen, moest er hoe dan ook dagelijks bergop getrapt worden. Ook later naar Maastricht zat er altijd een berg in. Nou, daar kreeg je vanzelf dikke “klauwen” van. Zoals gezegd, een eigen racefiets zat er niet meteen in. Mijn vader was mijnwerker. Mijn broers en zussen konden allemaal goed leren. Ondanks hun capaciteiten gingen mijn zussen naar de huishoudschool. Een broer kwam via de LTS bij de mijn terecht en mijn andere broer had gouden handjes, die kon alles maken wat hij zag. Toen ik wilde gaan studeren was dat allerm minst een vanzelfsprekendheid, want financieel gezien had het gezin het niet breed. Uiteindelijk kwam ik toch op de kweekschool terecht. Op het moment dat ik het zelf kon betalen, kocht ik een tweedehands racefiets die werd opgeknapt en toen begon het echte werk.

Iemand die mij heel erg gestimuleerd heeft, was de pastoor van Sibbe. Een heel bijzonder persoon. Hij was de eerste in het dorp die een televisie had, die kunst verzamelde en op jacht naar antiek ging in Frankrijk. Op een gegeven moment kreeg ik pianoles van meneer pastoor en in ruil daarvoor bespeelde ik het orgel in de kerk. In Valkenburg kreeg ik orgelles.

Met de pastoor was het zo geregeld dat ik al stilletjes voor het einde van de mis mocht vertrekken naar de kweekschool. Mijn fiets stond buiten klaar en door stevig door te trappen was ik net op tijd op school.”

Die ledenstop was er wel met goede bedoelingen heb ik begrepen?

“Inderdaad. De vereniging werd niet voor niets Wielervrienden genoemd. En om kameraadschap en plezier te behouden, wilde men niet te groot worden. Met een groep mensen die elkaar goed kennen, kon men beter de doelstelling handhaven dan met een (te) grote groep. In het begin werd ik dan ook wel een beetje “bekeken” in de zin van “Wie is dat? Waar komt die vandaan?”. Maar het wende wel.”

Je kwam als onderwijzer op een ulo terecht. Had je naast je onderwijzersdiploma dan nog een of andere akte?

“Ja, ik heb ook biologie gestudeerd. Nadat ik een jaar gewerkt had, moest ik in militaire dienst en kwam terecht bij de hospikken. Na de opleiding in Amersfoort werd ik een jaar in Maastricht gestationeerd. In de ochtend zat ik bij de dokter en in de middag assisteerde ik de tandarts. Door de ervaringen die ik daar opdeed, ontstond de interesse om iets in die richting te gaan studeren. Gelukkig kon ik na de militaire diensttijd op mijn baan in Eijsden terugvallen en ben naast het werk biologie gaan studeren.”

Fietsen, gezondheid, heeft dat een rol gespeeld in je werk als leraar?

“Zeer zeker. Gezondheid heb ik altijd nadrukkelijk bij mijn leerlingen onder de aandacht gebracht. Zolang ik voor de klas heb gestaan, heb ik meerdere malen per week gefietst. Die drive om te fietsen zat nu eenmaal in me en tegelijkertijd was het een heerlijke ontspanning na een dag werken.

“Fietsen, bewegen heb ik ook altijd gestimuleerd bij mijn leerlingen. Ook was ik een fervente anti-roker. Van het begin af aan heb ik geprobeerd hen van het roken af te houden. En dat in een tijd dat het heel normaal was om op jonge leeftijd te gaan roken.”

Fiets je nu nog fanatiek?

“Nee. Ik fiets nog heel regelmatig, maar geen ritten van meer dan 70 km. Je moet wel je verstand gebruiken en rekening houden met je leeftijd (30-04-1944 JD).

Met Madeleine gaan we wel eens met auto de grens over en rijden dan tochten die ik vroeger met de club reed. Ik verbaas me nu dat we dat toen klaarkregen, want daar waren heel wat pittige ritten bij op de zondagmorgen. Zo fietsten we via omwegen naar Banneux en twee keer per seizoen stond La Redoute op het programma.”

Vroeger was alles beter?

“Soms wel, soms niet. Ik heb me wel eens zorgen gemaakt om bepaalde ontwikkelingen. Aanvankelijk waren er twee groepen, A en B. Maar sommige jongens die op B-niveau fietsten, wilden per se bij A horen en gingen forceren om dat te bereiken. Inmiddels zijn er 5 à 6 groepen en ik zie dat nog steeds gebeuren. Volgens mij staat dat haaks op het doel om gezond sportief bezig te zijn.

Clubkampioenschap jaren tachtig. Foto: archief Fons Bessems.

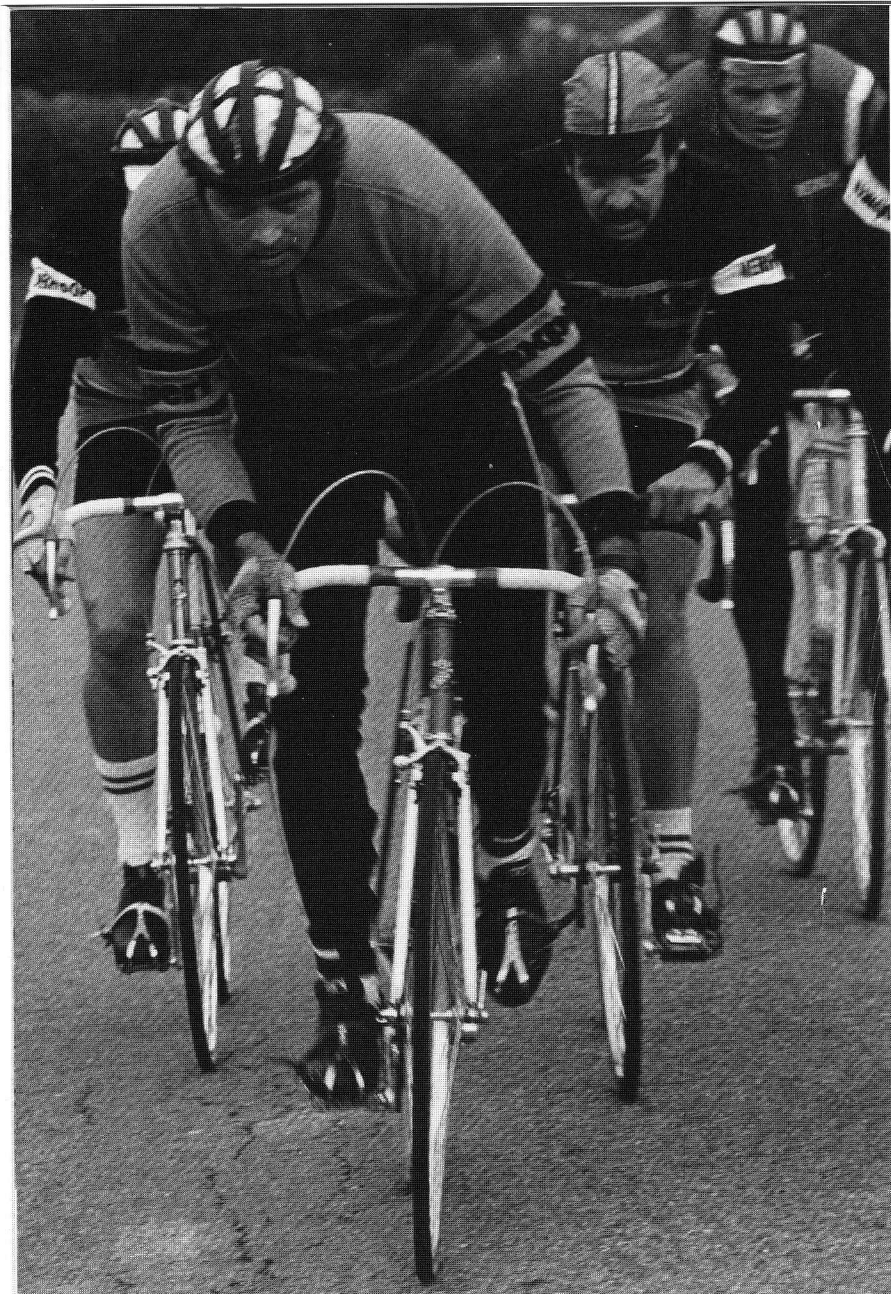
Het heeft, volgens mij, geen zin je op zondagmorgen zo te forceren dat je de rest van de dag niks meer waard bent. Van de andere kant kan ik me ook voorstellen dat het voor sommigen niet meevalt om een stapje terug te zetten, als de leeftijd of de gezondheid dat vereist.

Het is nu anders dan vroeger, de vereniging is heel groot geworden met rond de 80 leden. Ik zie wel eens mensen die ik nog niet ken maar ze dragen hetzelfde pakje, dus het zijn clubgenoten. Ik heb wel eens gezegd: “Zou het niet goed zijn als nieuwe leden zich op de jaarvergadering even zouden voorstellen en iets over zichzelf zouden vertellen?”

Vroeger had je een kleine groep. Nu heb je een kleine groep binnen het grote geheel. Mede daardoor is het ook bijna onmogelijk om iedereen te kennen.”

Wat is in het wielrennen op dit niveau in al die jaren je grootste plezier geweest?

“Als fietser ben ik in wezen een individualist. Ik heb er totaal geen moeite mee om alleen op pad te gaan. Je hoeft je aan niemand aan te passen, met niemand rekening te houden. Maar het grootste plezier is toch dat je met een groep mensen gaat die elkaar goed kennen, die ongeveer van gelijk gehalte zijn en het onderweg gezellig met elkaar hebben. Lekker ouwehoeren op een rustplaats, dat soort dingen. Ik ben ook een tijd prestatief ingesteld geweest en bijvoorbeeld clubkampioen op de tijdrif geweest. Maar de onderlinge kameraadschap was en is toch het belangrijkste.”

*Fons op kop in de tweedaagse in de jaren tachtig.
Foto: archief Fons Bessems.*

De tijdritten vormden een speciaal hoofdstuk in de geschiedenis van de Wielervrienden Eijsden.

Zeer speciaal. Maar nadat ik drie keer kampioen ben geworden, ben ik gestopt met de tijdrit. Een van de redenen was dat bepaalde jongens lang voor de tijdrit heel hard gingen trainen, zich zelfs over de kop werkten. Dat vond ik uit de hand lopen en paste naar mijn mening niet binnen onze vereniging. Het is zelfs gebeurd dat iemand bij de dokter terecht kwam met klachten en totaal overtraint was. Zoiets hoefde voor mij niet.

De jaarlijkse tijdrit was overigens wel iets heel speciaals binnen ons clubjaar. Een keer werd ik kampioen zonder het parcours te kennen terwijl anderen er regelmatig gingen trainen. Het was een zwaar parcours in de omgeving Mortroux-Val-Dieu met 9 km vals plat. In die tijd had je nog geen klokje op je fiets, dus

het ging puur op gevoel. Twee begeleiders zorgden voor de tijdwaarneming bij start en finish en 's avonds in het clublokaal werd de uitslag bekendgemaakt. Een bepaalde periode was ik heel sterk en reed toen een verzet waar ik nu niet meer aan moet denken! Waarschijnlijk hebben daardoor clubleden mij de bijnaam "Kannibaal" gegeven. In 1981 reed ik het stuk met een gemiddelde van 38,6 km per uur. Als ik daar nu 25 km haal ben ik al blij. Maar de bijnaam Kannibaal kan ook met iets anders te maken hebben. Ik heb namelijk een tijdlang ritten uitgezet voor groep B en was tijdens de ritten tevens wegkapitein. Ik moest attent zijn op veiligheid, het houden aan verkeersregels en dergelijke en daar was ik nogal fel in. Daarnaast had ik in die tijd zo'n sterke benen dat ik wel 80% van een rit met veel tegenwind op kop kon rijden.

Maar zoals gezegd, het gedoe rondom de tijdrit was mijns inziens niet positief voor de onderlinge verhoudingen en daarom ben ik er mee gestopt."

Een ander "speciale" waren de buitenlandse trips.

Ja zeker, wat we daar een lol beleefd hebben, dat is onvoorstelbaar. Op een van de trips reed Sjeng Rethero mee. Sjeng was een stuk ouder dan de rest en ik heb hem de hele tweedaagse overal bergop geduwd. 's Avonds was ik kapot.

Op de avonden op zo'n tour werd er stevig doorgedronken. Ik zeer matig, maar sommige clubleden konden er iets van. Op een keer kwamen we in een café in Dinant terecht. De waardin had niet het tempo van bedienen dat onze groep gewend was. Op een gegeven moment namen mijn vrouw Madeleine en José van Fred Doensen het heft in handen. Zij sprongen achter de bar en bedienden de aanwezigen in rap tempo. De waardin nam plaats op de hoek van het buffet en vond het wel best.

Een andere keer kwamen we in een gelegenheid terecht waar een voorlichtingsavond over skiën bleek plaats te vinden. We hebben even geluisterd en gekeken, maar daar waren we natuurlijk niet voor gekomen. De eerste die tussen en onder de stoelen doorkroop was Fidel (*Theo Partouns*). Successievelijk heeft iedereen zo onopvallend mogelijk de lokaliteit verlaten.

Wat zich op die tweedaagse tochten afspeelde is ongelooflijk. Maar los van de lol waren het vaak zware ritten.”

Heb jij daar nog een andere rol bij gespeeld, gezien je muzikale achtergrond?

“Nee dat niet. Ik ben wel veel met muziek bezig geweest maar niet op onze buitenlandse trips. Tien jaar heb ik een koor geleid op de mavo, waarmee we zelfs in Hamburg hebben opgetreden en ik speelde in *The Vincents* (een band in Maastricht in de jaren zestig-red.). In de kweekschooltijd waren we populair bij het Maastrichtse studentenpubliek en speelden onder andere in het Dinghuis en de Berchmans Sociëteit. In 1984 werd een reünie georganiseerd van de bekende beatgroepen uit de jaren zestig. Daarna heb ik de popmuziek weer opgepakt als toetsenist/zanger van *Line Out*, *Precious Time* en *Serendipity*. Zes jaar geleden heb ik mede SPEM (Stichting Popmuziek Eijsden-Margraten) opgericht. Ook heb ik optredens verzorgd samen met mijn kleindochter Anouk. Een bijzondere ervaring.”

Hoe ben je in de muzikwereld terecht gekomen?

“Ik ben begonnen bij de harmonie in Sibbe. Toen wilde ik op een gegeven moment piano spelen en zoals gezegd kreeg ik daar hulp bij van de pastoor wat uitmondde in mijn organist-schap in de kerk. Dat heb ik tot ongeveer mijn twintigste gedaan. Er was bij ons geen geld om voor mij een piano te kopen. Ik kreeg er eentje cadeau van de pastoor en die piano staat nog altijd, na circa 65 jaar, in onze huiskamer.”

De jaarlijkse feestavonden van de Wielervrienden waren klappers.

“Niet te geloven! Wat zich daar bij Jeanne en Bèr (*van café De Greune Mert – red.*) heeft afgespeeld, ongelooflijk en onvergetelijk. Op een gegeven moment waren ze het echt zat en werd ons om een uur of 3 duidelijk gemaakt dat we nu echt weg moesten want er moest gepoetst worden. Martin Creuwels nam het heft in handen. In een mum van tijd stond de hele inventaris op de Diepstraat. Emmers, dweilen, bezems

werden verzameld en een half uur later konden de uitbaters rustig gaan slapen. De Greune Mert blonk als een spiegel. Martin was in die tijd een echte voorganger als er gefeest werd. Op een gegeven moment werd hij Prins Carnaval van de café-carnavalsvereniging. Na een jaar moest hij uiteraard aftreden. Dat gebeurde met het gebruikelijke ceremonieel en Martin verliet de zaak. Maar enkele minuten later keerde hij terug als...Prins Martin de tweede!

Het was een totaal andere tijd. Wat wij ons bij Jeanne en Bèr konden permitteren, daar kun je nu nergens meer mee aan komen.”

Volg je de wielersport nog?

“Ja, nog altijd. Maar ik kan niet meer urenlang naar bijvoorbeeld een touretappe kijken. Ik pik momenten eruit waarvan ik denk: “Daar gaat het gebeuren”. Valt het tegen, dan ga ik iets anders doen. Wel kan ik genieten van de geweldige omgevingsbeelden die de tv ons voorschotelt. Ik volg het wielergebeuren nog wel intensief maar zit niet meer een halve dag voor de buis.”